

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΜΕΝΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: ΤΖΙΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ολόψυχα το **Σύλλογο διδασκόντων του Σχολείου μας** για την τιμητική πρόταση που μου έκανε να παρουσιάσω την ιστορία του χωριού μας, του Αρμενίου, στην ιστοσελίδα του Σχολείου μας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο αναγνώστης εδώ θα διαβάσει γρήγορα και συνοπτικά την ιστορία του Αρμενίου. Θα περιπλανηθεί στο χώρο και στο χρόνο από τη μυθική περίοδο μέχρι το παρόν.

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΑΡΜΕΝΙΟΥ

Περιφερειακή Ενότητα: Λάρισας (Νομός Λάρισας) **Δήμος:** Κιλελέρ - **Έδρα:** Νίκαια

Αυτοδιοικητική Μονάδα: Δημοτική Ενότητα (Τοπική Κοινότητα) Αρμενίου

Υψόμετρο: 58 μέτρα – **Γ. Μήκος:** 22^ο 41' 42, 79 Ε - **Γ. Πλάτος:** 39^ο 29' 12, 03 Ν.

Παλιά Ονομασία: Γκερλί - **Μετονομασία Αρμένιο:** 26 /11 / 1918 (ΦΕΚ: Β86/1918)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ (Γεωγραφική Θέση) - ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

Το Αρμένιο είναι ένα όμορφο πεδινό παρακάρλιο κεφαλοχώρι στο μέσο του οδικού άξονα **Λάρισας – Βόλου (ΠΕΟ)**. Η θέση του προσδιορίζεται νοτιοανατολικά της Λάρισας,

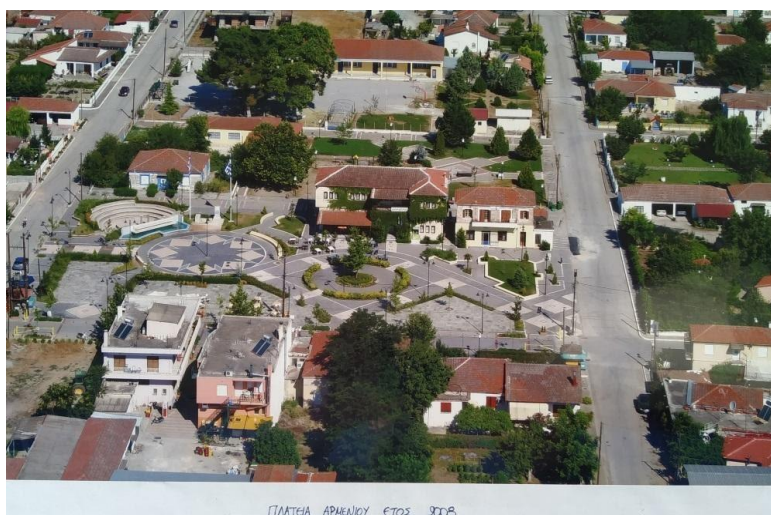
ακριβώς στα όρια των νομών **Λάρισας – Μαγνησίας**, πολύ κοντά στην αρχέγονη λίμνη, **Κάρλα (Βοιβήδα)**. Πρόκειται για ένα πλούσιο πεδινό χωριό χτισμένο σε κομβικό σημείο. Χαρακτηριστικό του γνώρισμα είναι η άρτια ρυμοτομία του. Το Αρμένιο έχει σύγχρονη και μεγάλη τεχνική υποδομή. Είναι το πιο ζωντανό κύτταρο της περιοχής.

Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Διανύοντας την είσοδο του χωριού βλέπεις να την κοσμούν εκατέρωθεν δυο κατάφυτα πάρκα πρασίνου. Εκπλήσσεσαι ευχάριστα παρακολουθώντας τη θέα της μικρής και όμορφης διαδρομής προς το κέντρο του χωριού. Η πανέμορφη είσοδος είναι το καμάρι του Αρμενίου.

Η ΠΛΑΤΕΙΑ (Η ΠΙΑΤΣΑ)

Στο κέντρο του χωριού ανάμεσα σε δυο πεζόδρομους υπάρχει μια ωραία μεγάλη πλακόστρωτη και εξωραϊσμένη

Πλατεία. Η τελευταία ανάπλασή της, έγινε το **2003**, και οφείλεται κυρίως στην επιθυμία και τις ενέργειες του αείμνηστου Αντιδημάρχου, **Γιάννη Παπαστεργίου**. Είναι πνιγμένη στο πράσινο και έχει ωραία παρτέρια, γεμάτα όμορφα ευωδιαστά λουλούδια. Στο χώρο της βρίσκονται τα εξής: **το Δημαρχείο, η παλιά Κοινότητα, ένα θεατράκι, το σιντριβάνι και το Ηρώο των Πεσόνητων**. Μετά

τον πεζόδρομο της πλατείας, στο βάθος φαίνονται τα οικήματα: του πάλαι ποτέ **Αστυνομικού Σταθμού Χωροφυλακής, του Νηπιαγωγείου, και του Δημοτικού Σχολείου**.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ - ΒΙΟΤΕΧΝΙΕΣ

Αρκετά είναι και τα υπάρχοντα καταστήματα για την εξυπηρέτηση σε βασικά καταναλωτικά αγαθά, που εξυπηρετούν και τα γύρω χωριά. Στο Αρμένιο δραστηριοποιούνται και ορισμένες οικογενειακές επιχειρήσεις: Μια παραγωγής **Ζυμαρικών**, μια κατασκευής **Υποδημάτων** και ένας μεγάλος **Φούρνος** παρασκευής όλων των αρτοποιημάτων.

Ο ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

(**Ανέγερση το 1965 επί Ιερέως Σαράντου Χρήστου**)

Στο Αρμένιο το θρησκευτικό συναίσθημα είναι υψηλό και έντονο. Οι κάτοικοι είναι βαθιά θρησκευόμενοι. Πάνω στον κεντρικό δρόμο, σε περίοπτη θέση, δεσπόζει ο επιβλητικός ιερός ναός του « **Αγίου Αθανασίου** », Πολιούχου του χωριού (**στις 18 Ιανουαρίου** τιμάται η μνήμη του σε λαμπρή τελετή). **Το πανηγύρι** όμως γίνεται στις **21 Μαΐου** προς τιμή των **Αγίων Κων/νου και Ελένης** (ημέρα εγκαινίων του ναού), την άνοιξη που ο καιρός είναι ζεστός. Στην ενορία μας υπηρετεί και λειτουργεί εδώ και πολλά χρόνια ο άοκνος και

δραστήριος πατήρ Μπαταγκιώνης Κων/νος, που το εκκλησιαστικό έργο του είναι τεράστιο και αξιοζήλευτο. Το Αρμένιο έχει μεγάλη παράδοση στα εκκλησιαστικά δρώμενα και πάντα είχε μελωδικούς ψάλτες. Σήμερα βασικός ψάλτης (Δεξιός) της εκκλησίας μας είναι ο καλλίφωνος, κ. Οικονόμου Κων/νος, ο οποίος κατέχει άριστα τη βυζαντινή Μουσική.

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ «ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ

Καταμεσής του απέραντου και πλούσιου κάμπου μας δεσπόζει το πανέμορφο, μεγαλόπρεπο και επιβλητικό μοναστήρι της θαυματουργής Παναγίας, της **Αρμενιώτισσας «Ζωοδόχου Πηγής»**. Της ξακουστής «**Βασίλισσας του Κάμπου**», όπως την αποκαλούν οι ντόπιοι και **Προστάτιδας** των γεωργών και όλων των κατοίκων της περιοχής. Γι αυτό δικαίως είναι το σημείο αναφοράς και ο πνευματικός φάρος του Αρμενίου, αλλά και σημαντικότερο μέρος της θρησκευτικής κληρονομιάς του. Ο σημερινός μπετόκτιστος και περικαλλής Ι. Ναός (έτος κατασκευής 1975) ανηγέρθη επί ημερών του **Ιερέως Ξηρού Τριανταφύλλου**. Στη βόρεια πλευρά του οικοπέδου της Παναγίας

υψώνεται το σύγχρονο και νεόκτιστο ευαγές ίδρυμα του **Γηροκομείου (2008)**, που έγινε με δωρεά της αείμνηστης Αρμενιώτισσας ευεργέτιδας, **Ιωάννας Βλάχου**. Έχει τη δυνατότητα να φιλοξενεί 20 τροφίμους. Στα μισά του δρόμου από το Αρμένιο προς την Παναγία συναντάμε το όμορφο ξωκκλήσι του θαυματουργού Αγίου **Εφραίμ** (προσωπικό έργο του πρώην νεωκόρου της Παναγίας, κ. **Σαράντη Αξούγκα**, το έτος 1999) σε ιδιόκτητο χώρο, που παραχώρησε ο κ. **Ιωάννης**

Καψούρης, και ο οποίος συνέδραμε οικονομικά τα μέγιστα στην ανέγερση.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Το 1984 με το θεσμό των ανοιχτών πόλεων το Αρμένιο προτάθηκε και έγινε « **Κέντρο Ανοιχτής Πόλης** » λόγω της πλεονεκτικής γεωγραφικής του θέσης, της συγκοινωνιακής του υπεροχής και της άριστης υποδομής του σε σύγκριση με τα υπόλοιπα γειτονικά του χωριά. Το μεγαλόπνοο σχέδιο « **των Ανοιχτών Πόλεων** » δεν τελεσφόρησε και η πολιτεία στην πορεία το κατέργησε. Αντί αυτού δημιούργησε τις « **Γεωγραφικές ενότητες** ». Το Αρμένιο προτάθηκε ξανά από την Περιφέρεια και έγινε έδρα « **Γεωγραφικής Ενότητας** » με το Νόμο 1622/1986.

Διοικητικά το Αρμένιο σήμερα είναι **Δημοτική Ενότητα (Κοινότητα)** και ανήκει στο **Δήμο Κιλελέρ** (από το 2010), σύμφωνα με το νέο αυτοδιοικητικό νόμο « **Καλλικράτης** ». Ο δήμος **Κιλελέρ** είναι ο μεγαλύτερος αγροτικός δήμος της Ελλάδας με **53 κοινότητες**.

ΔΗΜΟΣ ΑΡΜΕΝΙΟΥ (1998 – 2010)

Από το **1998** και για τρεις τετραετίες, σύμφωνα με το αρχικό σχέδιο περί συνένωσης κοινοτήτων του νόμου « **Ι. Καποδίστριας** », το Αρμένιο ήταν δήμος και έδρα του ομώνυμου δήμου. Συνόρευε με το δήμο **Κιλελέρ**, το δήμο **Κάρλας** και το δήμο **Ρήγα Φεραίου**. Απαρτιζόταν από τις εξής κοινότητες:

1. Κοινότητα **Αρμενίου (Γκερλί)** **2.** Κοινότητα **Μεγάλου Μοναστηρίου (Σαρασλάρ)**
3. Κοινότητα **Νίκης (Χατζιόμπασι)**, με οικισμούς **το Αχίλλειο (Μπουραζάν)** και τη **Νίκη** **4.** Κοινότητα **Σωτηρίου (Γιαχαλάρ)**.

ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ

Το **95%** των κατοίκων του Αρμενίου, στην καταγωγή, είναι γηγενείς Καραγκούνηδες. Ένα **5%** περίπου είναι Βλάχοι και Σαρακατσάνοι. Οι Αρμενιώτες είναι ωραίοι άνθρωποι, περήφανοι, καλόβουλοι και φιλήσυχοι. Είναι εργατικοί, ανοιχτόμυαλοι και γεμάτοι δυναμισμό. Προσπαθούν και μοχθούν να βελτιώσουν τη ζωή τους καθημερινά. Αγατούν την πρόοδο και την ομορφιά της ζωής. Είναι φιλόξενοι, καταδεκτικοί και ζεστοί χαρακτήρες.

Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Ο πληθυσμός του Αρμενίου βάσει της απογραφής του 2001 ήταν **1.036** κάτοικοι, ενώ με την απογραφή του 2011 ο μόνιμος πληθυσμός μειώθηκε πάρα πολύ, ώστε να κυμαίνεται σήμερα σε **756** άτομα. Θλιβερό το γεγονός, παρόλο που ο τόπος μας είναι δυναμικός και παραγωγικός. Οι αιτίες είναι πολλές. Ο κυριότερος λόγος της δραματικής μείωσης του αγροτικού πληθυσμού του χωριού μας, αλλά και η εγκατάλειψη και η ερήμωση των περισσότερων όμορφων και γραφικών χωριών της πατρίδας μας, είναι αναμφίβολα, αφενός οι ανεύθυνες πολιτικές και αφετέρου η εγκληματική αδιαφορία του ελληνικού κράτους στα ζωτικής σημασίας προβλήματα της αγροτιάς.

Η ΕΚΤΑΣΗ

Η συνολική έκταση του Αρμενίου είναι **23.300 στρέμματα**, από τα οποία το **90%** είναι καλλιεργήσιμη γη και το **5%** βοσκότοποι.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Το μεγαλύτερο ποσοστό του παραγωγικού και εργατικού δυναμικού του Αρμενίου ασχολείται με τον πρωτογενή τομέα. Με μια συνοπτική εκτίμηση απεικονίζεται ως εξής: **α) Γεωργοί 58%** **β) Κτηνοτρόφοι 2%** **γ) Δημόσιοι Υπάλληλοι 8%** **δ) ιδιωτικοί Υπάλληλοι 7%** **ε) Εμπόριο – Μεταφορές – Παροχή Υπηρεσιών 3%** **ζ) Καταστηματάρχες – Βιοτέχνες 5%** **η) Μερική απασχόληση – Άνεργοι 15%**.

ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Ο ευλογημένος τόπος μας παράγει σχεδόν τα πάντα (εκτός των εσπεριδοειδών). Το έδαφος είναι πλούσιο και γόνιμο. Τα κυριότερα και συνηθισμένα προϊόντα που καλλιεργούνται στην περιοχή είναι το **βαμβάκι**, το **σιτάρι**, το **κριθάρι**, το **καλαμπόκι**, το **ντοματάκι**, τα **τεύτλα** κ.ά. Τελευταία παρατηρούνται και πολλές **δεντροκαλλιέργειες** για την εξασφάλιση καλύτερου εισοδήματος (**κερασιές, καρυδιές, φιστικιές, αμυγδαλιές**

κ.ά). **Η κτηνοτροφία** κατέχει δευτερεύουσα θέση στον πρωτογενή τομέα. Υπάρχουν δυο μεγάλα ποιμνιοστάσια αιγοπροβάτων και ένα χοιροστάσιο. Ένας κάτοικος του χωριού ασχολείται με **τη μελισσοκομία**.

ΚΛΙΜΑ – ΕΠΟΧΕΣ – ΒΛΑΣΤΗΣΗ - ΕΞΟΧΗ

Ζεστά καλοκαίρια, κρύοι χειμώνες με παγωνιές, ομίχλες και υγρασία. Το γνωστό ηπειρωτικό κλίμα της Λάρισας. Δεν είναι όμως όλα μαύρα, όπως μερικοί νομίζουν με το « **κακό κλίμα** ». Υπάρχουν και αρκετές καλές ηλιόλουστες μέρες κατά τη διάρκεια του χειμώνα (οι αλκυονίδες ημέρες πάντα είναι μια ευχάριστη νότα στη βαρυχειμωνιά). **Ακολουθεί μια υπέροχη Άνοιξη**. Όλα τότε πρασινίζουν και ανθίζουν. Πραγματικός παράδεισος. Η βλάστηση οργιάζει. Βλέπεις τα καταπράσινα σπαρτά και τα πανέμορφα λιβάδια γύρω από το χωριό, κεντημένα με διάσπαρτα πολύχρωμα αγριολούλουδα. Η απόλυτη ομορφιά της φύσης. **Αλλά και το καλοκαίρι**, που χρυσίζουν και κυματίζουν τα σπαρτά, ωριμάζουν τα φρούτα, το τοπίο σε ανταμείβει. Σαν να βλέπεις θεσπέσιο πίνακα ζωγραφικής, φτιαγμένο από τις πινελιές χαρισματικού ζωγράφου. **Η αλήθεια είναι ότι το φθινόπωρο**, σου προκαλεί μια μικρή μελαγχολία, βλέποντας τα κίτρινα φύλλα των δέντρων να στροβιλίζονται, να λικνίζονται και να πέφτουν κατάχαμα νεκρά και ατενίζοντας το μουντό τοπίο του τεράστιου απογυμνωμένου κάμπου μας

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ

Το Αρμένιο είναι άριστος συγκοινωνιακός κόμβος, που εξυπηρετείται οδικώς με το **ΚΤΕΛ Λάρισας - Βόλου** από την παλιά Εθνική οδό, αλλά και από τη νέα Εθνική οδό, η οποία περνάει μόλις 4 χιλιόμετρα νότια του χωριού. Η συγκοινωνία με την πρωτεύουσα του νομού, καθώς και με την πόλη του Βόλου διεξάγεται και **σιδηροδρομικώς** (γραμμή Λάρισας – Βόλου από το **1896**) μέσω του Σ. Σ. Αρμενίου.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ: Μεγάλο σύγχρονο διώροφο κτήριο (έτος κατασκευής **1985**). Έχει σιλιπηλιορείτικο αρχοντικό, έκτασης **500 τ.μ.** Στον επάνω όροφο στεγάζονται τα γραφεία της Κοινότητας με τη Γραμματεία, πλήρως εξοπλισμένα, και η αίθουσα συνεδριάσεων. Ο κάτω όροφος είναι κοινοτικό Κατάστημα (δημοπρατείται ως Ταβέρνα – Καφενείο), που σήμερα δε όμως λειτουργεί, ελλείπει ενδιαφερομένων λόγω κρίσης. **ΚΕΠ**: Ιδρύθηκε το 2004, στεγάζεται και λειτουργεί στο Δημαρχείο.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ: Αστυνομικό Τμήμα Αρμενίου (**1887 – 2000**), Σταθμός **ΟΣΕ** (**1884 – 2002**), Ταχυδρομείο (**1930 – 2013**). Ο Δήμος Αρμενίου (**1883 – 1912 ... 1998 - 2010**) και πολλές διοικητικές υπηρεσίες του. Όλα τα παραπάνω καταργηθέντα δηλώνουν περίτρανα την υποβάθμιση και το μαρασμό των χωριών της υπαίθρου.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στο Αρμένιο λειτουργούν Σχολεία όλων των βαθμίδων, σε αυτόνομα σύγχρονα διδακτήρια: **Γυμνάσιο – Λύκειο – Δημοτικό** και **Νηπιαγωγείο**, στα οποία φοιτούν και οι μαθητές των όμορων κοινοτήτων (θα γίνει εκτενής αναφορά και μνεία ξεχωριστά στο σάιτ του σχολείου μας).

ΥΓΕΙΑ ΠΡΟΝΟΙΑ

Περιφερειακό ιατρείο: Σύγχρονο οικοδόμημα, που κατασκευάστηκε το **2008**. Ένα εξαιρετικά αξιόλογο έργο, που έφτιαξε ο τελευταίος δήμαρχος του δήμου Αρμενίου, κ. **Δημήτρης Καλαμπαλίκης**. Εξυπηρετεί και τους κατοίκους των γύρω κοινοτήτων.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

Από το **1978** υφίσταται και δραστηριοποιείται Μορφωτικός και Εκπολιτιστικός Σύλλογος με την επωνυμία: «**ΑΝΘΙΜΟΣ ΓΑΖΗΣ**». Έχει υπό την εποπτεία του **το Πολιτιστικό Κέντρο και τη Βιβλιοθήκη** στην πλατεία του χωριού. Κάθε χρόνο πραγματοποιεί ωραίες πολιτιστικές εκδηλώσεις, πολλαπλές δραστηριότητες και λαϊκά δρώμενα. Τα ήθη και τα έθιμα του τόπου μας και οι παραδόσεις, που μας κληροδότησαν οι παλιότεροι, είναι πάρα πολλά και χρειάζονται βιβλίο ιδιαίτερο να τα περιγράψουμε διεξοδικά. Υπάρχουν ξεχωριστά έθιμα από τόπο σε τόπο σε πολλές εκφάνσεις της ζωής μας, όπως για: **Αραβώνες, Γάμους, Βαφτίσεις, Κηδείες, Ονομαστικές Γιορτές, Χριστιανικές Γιορτές, Κάλαντα, Παινήματα, Νανουρίσματα, Φαγητά, Αγιασμούς, Θεμελιώσεις Σπιτιών, Τραγούδια, Παραδοσιακούς Χορούς, Γιατροσόφια, Παρατσούκλια, ντοπιολαλιές, Παραμύθια, Αινίγματα** κ.ά. και αποτελούν το πολιτισμικό μας κεφάλαιο.

Εδώ θα κάνουμε μια ιδιαίτερη ονομαστική μνεία, τιμής ένεκεν, στους αείμνηστους καλούς μας φίλους: το φαρμακοποιό, **Μουστέλη Θεόδωρο** και τον εφοριακό, **Καψούρη Βασίλειο**, που έφυγαν πρόωρα από τη ζωή, γιατί υπήρξαν πρωτεργάτες και << ψυχή >> του Συλλόγου μας από την ίδρυσή του.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Το Αρμένιο διαθέτει μεγάλες και σύγχρονες αθλητικές υποδομές και εγκαταστάσεις όπως: **Κοινοτικό Στάδιο:** (ονομάστηκε, τιμής ένεκεν, **ΜΑΚΗΣ ΒΑΪΡΛΗΣ**). Ανακαινίστηκε το **1995**, οπότε έγινε περιτείχιση, κερκίδα 700 θέσεων, σύγχρονα αποδυτήρια και ανανέωση του χλοοτάπητα του γηπέδου.

Κλειστό Γυμναστήριο: Ιδρύθηκε το **1997** (ονομάστηκε, τιμής ένεκεν, **ΚΩΝ/ΝΟΣ ΜΠΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ**) Διαθέτει κερκίδα 1000 θέσεων, γήπεδο Μπάσκετ – Βόλεϊ, αποδυτήρια και πλήρη εξοπλισμό γυμναστικών οργάνων. Βρίσκεται στο χώρο του Γυμνασίου.

ΔΗΜΑΡΧΟΙ - ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΡΜΕΝΙΟΥ

ΔΗΜΑΡΧΟΙ (1883 – 1912)

Δεν μπορέσαμε να βρούμε έγγραφα ή γραπτά κείμενα, που να αναφέρονται στους δημάρχους του πρώτου Δήμου Αρμενίου (λόγω έλλειψης ή καταστροφής των αρχείων). Συλλέξαμε όμως στοιχεία από μαρτυρίες παλιότερων (κυρίως παππούδων), που θυμούνταν κάποιους δημάρχους:

Ψάρρας Αναγνώστης (Δήμαρχος για 2 τετραετίες 1883 - 1891)

Ζουζούκης Δημήτριος (ο τσιφλικάς, Δήμαρχος δυο τετραετίες).

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΡΜΕΝΙΟΥ (1912 – 1998)

Πολλοί άξιοι και ικανοί συγχωριανοί μας διετέλεσαν Πρόεδροι και κοινοτικοί Σύμβουλοι στην Κοινότητα Αρμενίου και προσέφεραν σημαντικό έργο στα κοινά του χωριού μας

διαχρονικά. Οι διατελέσαντες Πρόεδροι της Κοινότητας Αρμενίου, πριν το 1950, των οποίων ο ακριβής χρόνος προεδρίας τους είναι αδιευκρίνιστος, ελλείπει παραστατικών στοιχείων και αρχείων της περιόδου αυτής, όπως και το ίδιο το έργο τους (σύμφωνα με τις μαρτυρίες παλιότερων κατοίκων) ήταν οι εξής:

ΟΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΡΜΕΝΙΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ (1912 - 1950)

1. (.....) ΣΑΚΕΛΑΡΗΣ Ή (ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ) ΖΗΣΗΣ
2. (.....) ΚΑΡΑΜΗΤΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ (Ή ΓΟΥΛΑΣ ΜΠΑΛΙΑΚΟΣ
3. (1932 – 1933) ΣΤΑΥΡΑΚΗΣ ΠΕΤΡΟΣ
4. (1934 – 1935) ΚΑΡΑΜΠΕΡΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
5. (1936 – 1939) ΚΑΨΟΥΡΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ (ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ)
6. (1940 – 1943) ΚΑΡΑΜΠΕΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
7. (1944 – 1947) ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΣ
8. (1947 – 1948) ΨΑΡΡΑΣ Ν. ΓΕΩΡΓΙΟΣ
9. (1948 – 1950) ΚΑΨΟΥΡΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ (ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ)

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΌ 17 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΙΣ 15 / 4 / 1951

Πρόεδροι μετά το 1950 έως το 1998 (Σύμφωνα με τα Πρακτικά Συνεδριάσεων)

1. Καψούρης Δημήτριος: (1951 -1952 - 2 έτη Πρόεδρος)
2. Αγγελής Βαΐου: (1953 - 1 έτος Πρόεδρος και 5 έτη Αντιπρόεδρος)
3. Σταυράκης Πέτρος: (1954 - 1 έτος Πρόεδρος)
4. Ψάρρας Νικ. Γεώργιος (1955 – 1956 2 έτη Πρόεδρος)
5. Καραμπουτάκης Δημήτριος (1957 – 1958 2 έτη πρόεδρος)
6. Ψάρρας Νικ. Γεώργιος (4 έτη πρόεδρος)
7. Λάππας Αλέξανδρος (1965 – 1966 - Πρόεδρος για 2 έτη)
8. Αγριτζόμπανος Αθανάσιος (1967 – 1968 Πρόεδρος έως 21/4/1967 διακοπή λόγω δικτατορίας)

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ: 1. Βαϊρλής Πραξιτέλης 2. Γερόπουλος Γεώργιος
Παπακυρίτσης Ιωάννης 4. Τζίκας Ιωάννης 5. Παπαστεργίου Βασίλειος Τζίκας
Βασίλειος 7. Παπαδημητρίου Αντώνιος 8. Μπανταβάνος Ιωάννης

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ (1952 - 1967): Διώροφο Κοινοτικό Κατάστημα (Παλιά Κοινότητα 1953 – 54), Αστυνομικό Κατάστημα (1952 – 54), διαμόρφωση κοινοτικών εκτάσεων, πρόσληψη Γραμματέων και Κλητήρων (1952, 1965), ανέγερση Ηρώου (1953), ηλεκτροδότηση του Αρμενίου (1953 - 1957), ανέγερση νέου Ι. Ν. Αγίου Αθανασίου (1965), Πλατεία (1952 – 1970), 3 Γέφυρες (1957, 1964, 1967), παλιό Γήπεδο (1962), ανέγερση νέου Δημ. Σχολείου (1960-64), ονοματοθεσία οδών (1960), αποθήκες Συνεταιρισμών (1953, 1957, 1965), πρόσληψη Αγροφυλάκων (1952...59), επισκευές κτηρίων λόγω σεισμών κ.ά

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΠΤΑΕΤΙΑΣ (ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ 1967 – 1975)

Ηλιόπουλος Δημήτριος (1967 – 1974 - Πρόεδρος για επτά έτη)

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ: 1. Μέγγουρας Απόστολος 2. Μπανταβάνος Ιωάννης 3.

Λιβεράνος Δημήτριος 4. Ψάρρας Γεώργιος 5. Γερόπουλος Κων/νος

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ: Ανάπλαση της πλατείας (1971), ασφαλτόστρωση του κεντρικού δρόμου (1970), νέο Γήπεδο (1970), Πρώτο Ζυγιστήριο 40 τόνων (1972), Ίδρυση του

ιδιωτικού Γυμνασίου Βάιου Τερζούδη (1968), ίδρυση του Νηπιαγωγείου (1968 – 69), ανέγερση σχολικής κατοικίας (1969), διαμόρφωση Νεκροταφείου κ.ά.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ: (2/10/1974 έως 1/5/1975)

ΦΑΤΟΥΡΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (Πρόεδρος: ο Δ/ντής του Δημ. Σχολείου Αρμενίου)

ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ: ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΙΣ 30/3/1975

Τζίκας Κων/νος (1975 – 1978 - Πρόεδρος για 3 έτη)

Γερόπουλος Κων/νος (1978 – 1982 - Πρόεδρος για 4 έτη)

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ: Παπαϊωάννου Βάιος 2. Γκουντινάκος Άγγελος 3. Δημουλάκης Δημήτριος 4. Αग्रιτζόμπανος Αθανάσιος 5. Ηλιόπουλος Απόστολος

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ: Υδατόπυργος (1976), ίδρυση Δημόσιου Γυμνασίου (1977),

χαλικόστρωση δρόμων, πίδακας σιντριβανιού (1976), πλακόστρωση πλατείας (1978),

πράσινο, έργα συντήρησης, διαμορφώσεις χώρων, κτήριο του Παλιού Γυμνασίου (1979),

πομόνα Πλατείας (1980) κ.ά.

ΠΡΟΕΔΡΟΙ: (Από τις εκλογές στις 17/ 10 / 1982 ..... έως το 1998)

Θεόδωρος Σκυλάκος (Πρόεδρος 1983 -1986 – 3 έτη λόγω ασθένειας)

Μπακαλόπουλος Κων/νος (Πρόεδρος 1986 – έως 1998 για 13 έτη)

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ: 1. Σταυράκης Άγγελος 2. Παπαστεργίου Ιωάννης 3.

Φούγγος Νικόλαος 4. Γερόπουλος Κων/νος 5. Μουστέλης Ιωάννης 6. Ηλιόπουλος

Απόστολος 7. Τζίκας Κων/νος 8. Μπανταβάνος Αθανάσιος 9. Καψούρης Ιωάννης 10.

Καψούρης Δημήτριος 11. Μπαζιάνας Βασίλειος 12. Πινάκας Νίκος 13. Καψούρης

Βασίλειος 14. Δημουλάκης Κων/νος 15. Φούγγος Γεώργιος 16. Τζίκας Αθανάσιος 17.

Λαδέρης Ιωάννης 18. Ψάρρας Αλέξανδρος 19. Ηλιόπουλος Αθανάσιος

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΤΩΝ ΠΡΟΕΔΡΩΝ: Θ. ΣΚΥΛΑΚΟΥ ΚΑΙ Κ. ΜΠΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Αξίζει εδώ να αναφέρουμε πως η μεγάλη υπέρβαση στο Αρμένιο έγινε επί προεδρίας των αείμνηστων προέδρων, Θεοδώρου Σκυλάκου και Κων/νου Μπακαλοπούλου αντίστοιχα.

Οι συγκεκριμένοι άνθρωποι οραματίστηκαν και υλοποίησαν πράγματα πρωτόγνωρα και τεράστιας διαχρονικής σημασίας και εμβέλειας για τον τόπο μας. Το Αρμένιο χρωστάει σ΄

αυτούς τους δυο πολλά μεγάλα έργα, που διαμόρφωσαν το σύγχρονο πρόσωπό του, όπως:

την ύδρευση (1983), την ασφαλτόστρωση των οδών (1983 – 1990), το τηλέφωνο

(1983), τα μεγάλα και σπουδαία κτίσματα (το Δημαρχείο 1984, το Γυμνάσιο – Λύκειο

1989, το Νηπιαγωγείο 1990, το Κλειστό Γυμναστήριο 1996), ένα σύγχρονο Στάδιο –

Γήπεδο (με περιτείχιση και κερκίδα 1995), τη μεγάλη Γεφυροπλάστιγγα (1991), την εξασφάλιση της αποκομιδής των απορριμμάτων, το ΚΑΠΗ (1994), την όμορφη είσοδο

του χωριού, το πράσινο και ένα πλήθος άλλων μικροέργων. Τελικό και σπουδαίο

επίτευγμα: η ίδρυση του Δήμου Αρμενίου, με έδρα το Αρμένιο (1998).

ΔΗΜΟΣ ΑΡΜΕΝΙΟΥ (1998 – 2010)

ΕΚΛΟΓΕΣ: 11/10/1998: (Τετραετία 1998 – 2002 Δήμαρχος Μεριστούδης Γεώργιος)

ΕΚΛΟΓΕΣ: 2002 (Τετραετία 2002 – 2006 Δήμαρχος Μεριστούδης Γεώργιος)

ΕΚΛΟΓΕΣ: 15/10/2006 (τετραετία 2006 – 2010 Δήμαρχος Καλαμπαλίκης Δημήτριος)

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΜΕΝΙΟΥ (ΑΡΜΕΝΙΩΤΕΣ):

1. Μπακαλόπουλος Κων/νος 2. Παπαστεργίου Ιωάννης 3. Τζίκας Δημήτριος 4. Ψάρρας

Αλέξανδρος 5. Μουστέλης Θεόδωρος 6. Τσαγγάρης Αχιλλέας 7. Ηλιόπουλος Αθανάσιος 8.

Πινάκα Ιωάννα

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΡΜΕΝΙΟΥ:

1 Βαίρλή Αικατερίνη (Τετραετία 2002 – 2006)

2. Γιαννακοπούλου – Δημοπούλου Ελένη (Τετραετία 2006 - 2010)

Το Αρμένιο συνέχισε την ανοδική του πορεία και ακμή και ως Δήμος για μια δωδεκαετία. Έγιναν και τότε σπουδαία έργα σε όλα τα διαμερίσματα του Δήμου.

ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΕΛΕΡ (2010)

Ν. ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ:ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΜΕΝΙΟΥ (ΤΟ ΑΡΜΕΝΙΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΝΕΟΙΔΡΥΘΕΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΚΙΛΕΛΕΡ)

ΕΚΛΟΓΕΣ: 7/11/2010 (Τετραετία 2010 – 2014 Δήμαρχος Κομήτσας Ρίζος)

ΕΚΛΟΓΕΣ:18/5/2014 (Τετραετία 2014 – 2019 Δήμαρχος Νασιακόπουλος Αθανάσιος)

ΕΚΛΟΓΕΣ: 2019 (Τετραετία 2019 – 2023 Δήμαρχος Νασιακόπουλος Αθανάσιος)

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΙΛΕΛΕΡ (ΑΡΜΕΝΙΩΤΕΣ):

1. Παπαστεργίου Φωτεινή 2. Πινάκα Ιωάννα

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΡΜΕΝΙΟΥ:

1. Καμπανάς Δημήτριος (Τετραετία 2010 – 2014)

2. Καραμήτρος Δημήτριος (δυο τετραετίες - 2014 – 2019 και 2019 – 2023).

Μετά την κατάργηση του δήμου Αρμενίου τη σκυτάλη πήρε ο νεοσύστατος δήμος Κιλελέρ, ένας τεράστιος Δήμος με 53 κοινότητες και με πολλές υποχρεώσεις. Δήμαρχοι, δημοτικοί και τοπικοί σύμβουλοι αγωνίζονται φιλότιμα για τη βελτίωση και την περαιτέρω οργάνωση και αναβάθμιση του Δήμου. Πάντως, στο Αρμένιο, τη συγκεκριμένη περίοδο, τελειοποιήθηκε το νέο Περιφ. Ιατρείο (2008 – 2018) - λύθηκε το μεγάλο πρόβλημα του πόσιμου νερού (της εξαετίας 2011 – 2017, που περιείχε χρώμιο και ήταν ακατάλληλο για πόση και χρήση) και αντικαταστάθηκε η προβληματική στέγη του Δημ. Σχολείου.

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΩΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΡΜΕΝΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟ 1883 ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ (ΟΙ ΑΡΜΕΝΙΩΤΕΣ)

Οι γραμματείς στο Δήμο ή την Κοινότητα Αρμενίου ήταν οι εξής:

1. Γραμματέας: Ζουζούκης Δημήτριος (ο τσιφλικάς, πρώτος γραμματέας του πρώτου Δήμου Αρμενίου 1883...)

2. (1890 .... 1915 κάποιος ή κάποιοι άλλοι, άγνωστο σε μας)

3. Γραμματέας: Σακελλαρίου ή Σακελλάρης Ζήσης (στο διάστημα του Μεσοπολέμου)

4. Γραμματέας: Ψάρρας Χαρίλαος (1932....1943)

5. Γραμματέας: Ψάρρας Νικόλαος (1943....)

6. Γραμματέας: Καψούρης Γεώργιος (....1951)

7. Γραμματέας: Λάππας Θεόδωρος (1952 – 1987, ήταν και ο βασικός ιεροψάλτης της εκκλησίας μας για 40 χρόνια)

7. Κλητήρας: Βαΐου Βάιος (.... έως το 1964)

8. Κλητήρας: Αγγελακόπουλος Χρήστος (1965 – 1994)

9. Γραμματέας: Μουστέλης Δήμος (από το 1985 έως σήμερα)

10. ΚΕΠ: Γραμματέας: Λαδέρη Μαρία (από το 2004 έως σήμερα).

27. ΑΓΡΟΦΥΛΑΚΕΣ - ΧΗΝΑΡΟΦΥΛΑΚΕΣ - ΖΩΟΦΥΛΑΚΕΣ

Παλιά η ζωή στο χωριό ήταν βουκολική. Όλες σχεδόν οι οικογένειες είχαν λίγα ή πολλά ζώα στα μαντριά και στους στάβλους, που ήταν δίπλα από τα σπίτια τους. Ακόμα και η πιο φτωχή οικογένεια είχε λίγα προβατάκια, μια κατσικούλα, ένα γουρουνάκι ή μια αγελάδα για την εξασφάλιση του γάλακτος, του τυριού, του μαλλιού και του κρέατος. Κότες, χήνες, πάπιες και γαλοπούλες περιφέρονταν χαλώντας τον κόσμο με τα κακαρίσματα και τα κρωξίματά τους. Σκυλιά ήμερα, άγρια, αδέσποτα και γάτες σεριάνιζαν παντού, οι δε σκυλοκαβγάδες ήταν καθημερινό φαινόμενο. Πριν την εκμηχάνιση της γεωργίας, οι εργασίες και οι μεταφορές γίνονταν με άλογα, με βόδια, με μουλάρια και με γαϊδούρια. Όλα τα μεγάλα χορτοφάγα ζώα έβοσκαν στα λιβάδια του χωριού. Για να μην προκαλούν τα ζώα ζημιές στα σπαρτά, οι κοινότητες προσλάμβαναν εποχιακούς ή μόνιμους φύλακες. Έτσι κάθε έτος χρειάζονταν καμιά δεκαριά εποχιακούς Χηναροφύλακες. Για τη φύλαξη των βοδιών, των αλόγων και των γαϊδουριών προσλάμβαναν δυο τρεις εποχιακούς Ζωοφύλακες. Τα κοπάδια των αιγοπροβάτων τα έβοσκαν οι επαγγελματίες τσοπάνηδες ή οι ίδιοι οι ιδιοκτήτες. Την επιτήρηση των αγρών επιμελούνταν δυο έκτακτοι ή μόνιμοι Αγροφύλακες. Οι μόνιμοι Αγροφύλακες του Αρμενίου ήταν οι: 1. Τζώρτζης Βασίλειος (1958 – 1987) 2. Λάππας Ζήσης (1959 – 1987). Σήμερα δεν υπάρχουν Αγροφύλακες, διότι η υπηρεσία της Αγροφυλακής καταργήθηκε. Τις κτηματικές διαφορές τις επιλαμβάνονται οι υπηρεσίες των Δασαρχείων

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΜΕΝΙΟΥ

ΜΥΘΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

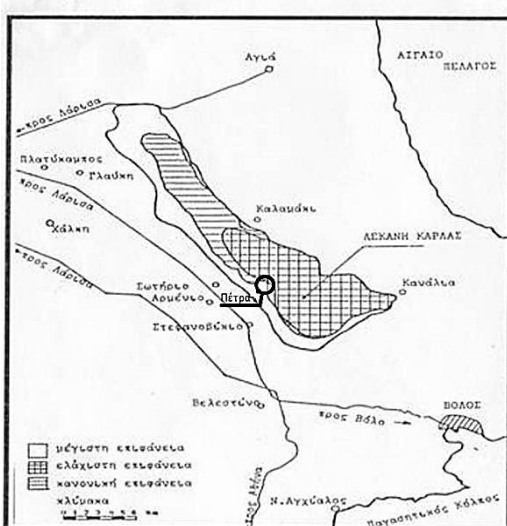
Το Αρμένιο αναφέρεται ιστορικά ως αρχαία θεσσαλική πόλη μεταξύ Λάρισας και αρχαίων Φερών, ευρισκόμενο στην καρδιά της θεσσαλικής **Πελασγιώτιδας**. Οφείλει την ονομασία του στον **Αργοναύτη Άρμενο**. Σχετικά με την ύπαρξη του Αρμενίου, στη μυθική περίοδο μοναδική ιστορική πηγή είναι ο **Στράβωνας (67 π.Χ. - 23 π.Χ.)**, ο σπουδαιότερος γεωγράφος της αρχαιότητας.

Στα γεωγραφικά του (**XI 503, 530**), συγκεκριμένα γράφει: «**Λέγεται δ' ότι Ιάσονα μετά Αρμένου του Θετταλού κατάπλουν τον επί τους Κόλχους ορμήσαι μέχρι της Κασπίας θαλάσσης, και την τε Ιβηρίαν και την Αλβανίαν επελθείν και πολλά της Αρμενίας και της Μηδίας, ως μαρτυρεί τα τε Ιασόνεια και άλλα υπομνήματα πλείω, τον δε**

Άρμενον είναι εξ Αρμενίου πόλεως την περί την Βοιβηίδα λίμνην, μεταξύ Φερών και Λαρίσης». Σε άλλο σημείο επίσης γράφει: «**Άρμενος εξ Αρμενίου πόλεως της Θεσσαλίας, η κείται μεταξύ Φερών και Λαρίσης επί τη Βοίβη**».

ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

Η θέση της αρχαίας πόλης του Αρμενίου τοποθετείται **στην Πέτρα**, ακριβώς στη λίμνη **Βοιβηίδα**, όπου παρατηρούνται μερικά ίχνη αρχαίων τειχών. Ο Γερμανός ιστορικός, κ. Μιλόσιτς θεωρεί ότι πρόκειται περί της πόλης του Αρμενίου και γράφει: «**Ο Λόφος επί του οποίου**

Μέγιστη και ελάχιστη επιφάνεια της τέως λίμνης Κάρρας.

έκειτο το Αρμένιο, έχει τρεις κορυφές. Εις την υψηλότεραν ευρέθησαν τείχη οικιών και αγγεία του Μυκηναϊκού Πολιτισμού. Κάτω από αυτά ευρέθησαν αγγεία του προηγούμενου από αυτόν πολιτισμού, ήτοι του Μεσελλαδικού, όστις ανεπτύχθη το 2.000 – 2.600 π.Χ. ... Ακόμη ευρέθησαν τάφοι « κυβοειδείς εκ πλακών εις τας πλευράς, οστά ανθρώπων και άφθονα αγγεία ».

ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ

Ευρήματα και εργαλεία της μέσης και νεότερης νεολιθικής εποχής (ειδώλια, κεραμικά, όστρακα, προσωπικά αντικείμενα κ.ά), μυκηναϊκής και βυζαντινής περιόδου βρέθηκαν και σε δυο μαγούλες, νότια και δυτικά του Αρμενίου. Τα ευρήματα φυλάσσονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Βόλου. Επίσης ανάμεσα από το Αρμένιο και την Πέτρα ευρέθη ένα αναθηματικό ανάγλυφο του Ασκληπιού, που εικονίζει ένα νεκρόδειπνο. Σε κάποιο χρυσόβουλο των αυτοκρατόρων του Βυζαντίου (το 1279) αναφέρεται **Βυζαντινός Ναός** στην περιοχή του Αρμενίου. Πάντως, υπολείμματα αρχαίου Ναού και μιας βυζαντινής εκκλησίας (Εφ. Θεσσαλία 9 – 10 – 1959) ανακαλύφθηκαν στην περιοχή.

ΝΕΟΤΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ /ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ

Κατά την Τουρκοκρατία το Αρμένιο, με την ονομασία « **Γκερλί** », ανήκε στο **Πασαλίκι των Ιωαννίνων**. Το όνομα **Γκερλί** ή **Γκερλή** το έλαβε από κάποιον Τούρκο **Γκερλί Αγά**, ο οποίος διαφέντευε το χωριό.

ΝΕΟΤΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ / ΠΡΟΣΑΡΤΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (1881)

Ο **Δήμος Αρμενίου** ιδρύθηκε το 1883, δυο χρόνια μετά την προσάρτηση της Θεσσαλίας (1881) στην ελληνική Επικράτεια. Περιελάμβανε δεκατέσσερα χωριά: **Γκερλί (Αρμένιο)**, **Ριζόμυλος**, **Χατζήμισι (Στεφανοβίκειο)**, **Γιαχαλάρ (Σωτήριο)**, **Χατζόμπασι (Νίκη)**, **Μπουραζάνι (Αχίλλειο)**, **Σακαλάρ (Μέλισσα)**, **Κιλελέρ**, **Μικρό Αλίτσι (Κοκκίνες)**, **Αβδουλάρ (Ν. Περιβόλι)**, **Σαράχατ (Λοφίσκος)**, **Σαλασλάρ (Μ. Μοναστήρι)** και **Δεδέργιανη (Αγναντερή)**.

Το 1912 καταργούνται οι δήμοι, με το νόμο: **ΔΝΖ 4057 του 1912 «περί συστάσεως δήμων και κοινοτήτων»**, και τα χωριά πλέον γίνονται αυτόνομες κοινότητες (κοινότης

Γκερλίου). Το 1918 μετονομάζεται σε (**κοινότητα Αρμενίου το 1918, Α.Υ. Εσωτ. 33 907/ 26-11-1918. ΦΕΚ Β 86 /1918**).

Ο δήμος μας είχε ως έμβλημα ένα νέο, που κρατούσε στο δεξί του χέρι ένα **κουπί**.

Για το Αρμένιο ο **Ζωσιμάς Εσφιγμενίτης** σχετικά με το όνομα (Δήμος Αρμενίου, Προμηθεύς, έτος Δ΄, 1892, 6.333) μας πληροφορεί τα εξής: << **Πρώτον χωρίον Γκερλί, πρωτεύουσα, κάτοικοι 525, ναός του Αγίου Αθανασίου, το δημοτικόν σχολείον έχει μαθητάς 61. Ο πρώην δήμαρχος οικοδόμησεν ανάλογον των μαθητών σχολείον και εις την καλύτεραν θέσιν του χωρίου, ούτος**

ο δήμαρχος Ψάρρας και εις πολλά χωριά άλλα ανήγειρε και άλλα σχολεία», «άπας ο δήμος εκκλησιαστικώς ανήκει εις την δικαιοδοσίαν της Δημητριάδος»

ΤΑ ΤΣΙΦΛΙΚΙΑ

Μετά την απελευθέρωση από τους Τούρκους τα κτήματα, αντί να περάσουν στους γεωργούς των χωριών, πέρασαν στα χέρια των Τσιφλικάδων, που τα αγόρασαν για κομμάτι ψωμί από Τούρκους Μπέηδες ή και από το ελληνικό Δημόσιο, που τα είχε δημεύσει από τους Τούρκους. Στο Αρμένιο Τσιφλικάς ήταν **Ο Δ. Ζουζούκης και οι κληρονόμοι της οικογένειάς του**. Σημασία έχει πως οι αγρότες έμειναν άκληροι και έγιναν πάλι δούλοι (κολίγοι) των απανταχού Τσιφλικάδων. Αποτέλεσμα της καταπίεσης, της ανέχειας και της φτώχειας ήταν οι αιματηρές εξεγέρσεις, με κορυφαία αυτή του **«Κιλελέρ» το 1910**. Πολύ αργότερα έγινε η απαλλοτρίωση των τσιφλικιών επί **Ν. Πλαστήρα (από το 1923 σιγά σιγά έως το 1927)**.

ΛΙΜΝΗ ΚΑΡΛΑ

Η λίμνη **Κάρλα (Βοιβήδα)** ή **Βάλτος**, όπως συνήθιζαν οι παλιότεροι να τη λένε, είναι πολύ κοντά στο Αρμένιο. Στα πλούσια σε αλιεύματα νερά της περιλαμβάνονταν τα πασίγνωστα νοστιμότατα καρλιώτικα ψάρια: (**γριβάδι, τσιρώνι, κοκκινοφτέρα, σίρκο, μουστακάτο, πεταλούδα, σύρτι, χέλι, γωβιός, ταινία κ.ά.**), που τα αλίευαν ψαράδες από όλα τα γύρω χωριά. Κάποιοι ήταν έμποροι, αγόραζαν τα ψάρια στις δημοπρασίες και τα μεταπωλούσαν σ' όλη τη Θεσσαλία. Στα νερά της λίμνης διαβιούσε και διαχειμάζε πληθός υδρόβιων και παρυδάτιων πτηνών και άλλων ζώων περιμετρικά της λίμνης. Πάντως, γεγονός αναντίρρητο είναι ότι η Λίμνη συντηρούσε ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού των παρακάρλιων χωριών. Γιαυτό, και όταν την αποξήραναν (**1961 - 62**), πολλοί άνθρωποι έχασαν τις δουλειές τους και τα επαγγέλματά τους και φτώχυναν ξαφνικά. **Οι λόγοι της αποξήρανσης ήταν:** η ελονοσία, τα κουνούπια, οι πλημμύρες και η αποκαλυπτόμενη γη, που θα καλλιεργούνταν. Μετά από διαμαρτυρίες και αγώνες πολλών ετών των τοπικών φορέων και του παρακάρλιου πληθυσμού, για να αποκατασταθεί το έγκλημα της αποξήρανσης, εδέγησε η Κεντρική Διοίκηση να ξαναφτιάξει τη Λίμνη (**Ταμιευτήρας Κάρλα 38.000 στρεμμάτων**). Η όλη υπόθεση διήρκεσε καμιά τριανταριά χρόνια (χρονοβόρες μελέτες- σχέδια- αποφάσεις- χρηματοδότηση κτλ), για να δούμε επιτέλους το **2010** σιγά σιγά τη λίμνη να ξαναζωντανεύει και να γεμίζει με νερό μετά από 48 χρόνια απουσίας της.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Προσπαθήσαμε να σκιαγραφήσουμε την πορεία του Αρμενίου στους αιώνες μέχρι και το σήμερα, όσο μπορούσαμε καλύτερα, χωρίς πολλές λεπτομέρειες. Ωστόσο δεν υπάρχει αμφιβολία ότι μια επίσκεψη στο Αρμένιο αποτελεί μοναδική εμπειρία για κάθε ξένο επισκέπτη, γιατί είναι αντικειμενικά από τα πιο όμορφα χωριά του θεσσαλικού κάμπου.

Σημ. Τυχόν λάθη, ή παραλείψεις, που φυσικά δεν έγιναν σκοπίμως, έχουμε τη δυνατότητα να διορθώσουμε, αν κάτι μας υποδειχθεί τεκμηριωμένα . Σκοπός μας είναι να διασώσουμε την ιστορία και την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου μας.

ΤΕΛΟΣ